COVID-19 Psikolojik S?k?nt? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *COVID-19 Psikolojik S?k?nt? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19398

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bu ölçek, Ay, Oruç ve Özdo?ru (2021) taraf?ndan uyarlama çal??mas?yla Türkçeye kazand?r?lan, bireylerin **COVID-19** pandemisi ile ili?kili ya?ad?klar? özgül korku, kayg? ve ?üphecilik düzeylerini ölçmeyi amaçlayan bir psikometrik araçt?r. 12 maddeden olu?an bu araç, salg?n döneminde ortaya ç?kan yüksek düzeydeki **psikolojik s?k?nt?** belirtilerini, özellikle enfeksiyon kapma korkusu, sosyal temastan kaç?nma ve medyadan etkilenme gibi davran??sal tepkileri de?erlendirmek üzere geli?tirilmi?tir. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?r ve adaptasyon çal??mas?nda yüksek düzeyde iç tutarl?l?k (**Cronbach's** α = 0.88) göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

COVID-19, Psikolojik S?k?nt?, Salg?n, Enfeksiyon Korkusu, Sa?l?k Kayg?s?, Ölçek Uyarlama, Türk Formu.

Yazarlar

Tu?ba Ay, Derya Oruç, Ay?e Ayça Özdo?ru.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, küresel COVID-19 salg?n? s?ras?nda bireylerin ya?ad??? özgül **psikolojik stres** ve s?k?nt? düzeylerini nicel olarak belirlemektir. Bu araç, özellikle hastal?kla ilgili korku, kayg? ve kaç?nma davran??lar?n?n yo?unlu?unu tespit etmek için tasarlanm??t?r.

Ölçek, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda, salg?n?n ruh sa?l??? üzerindeki etkilerini h?zl? ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirmek, risk gruplar?n? belirlemek ve uygun psikososyal müdahaleleri planlamak amac?yla kullan?lmaktad?r.

Yap?

Ölçek, COVID-19 ile ili?kili **Psikolojik S?k?nt?** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle üç ana bile?en etraf?nda yo?unla??r: 1) Enfeksiyon ?üphesi ve Paranoya (tan?d?k olmayan ki?ilerin veya ortak kullan?lan e?yalar?n enfekte olabilece?i inanc?), 2) Bula?ma Kayg?s? (toplu ta??ma veya hastane gibi yüksek riskli ortamlardan kaç?nma), ve 3) Medya ve Çevresel Tetikleyicilere Kar?? Geli?en Kayg? (haberlerdeki art??lara veya öksüren insanlara verilen tepkiler).

Ölçek maddeleri, do?rudan bireyin günlük ya?amdaki etkile?imlerinde ve çevresel ipuçlar?na kar?? geli?tirdi?i a??r? dikkat ve korku tepkilerini hedef alarak, salg?n?n yol açt??? spesifik **anksiyete** örüntüsünü ortaya koyar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Orijinal kaynakta say?sal bir geçerlik de?eri belirtilmemi? olmas?na ra?men, adaptasyon çal??mas? (Ay, Oruç & Özdo?ru, 2021) kapsam?nda ölçe?in yap? geçerli?i analiz edilmi?tir. Uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe formda da korunup korunmad??? genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleriyle incelenmi?tir.

Bu tür bir **psikometrik** uyarlama sürecinde geçerlik; çeviri e?de?erli?i, kültürel uygunluk ve yap?sal tutarl?l?k kriterleri üzerinden sa?lan?r. Çal??man?n "Adaptation and evaluation" ba?l???, kapsaml? bir geçerlik de?erlendirmesinin yap?ld???n? göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in Türkçe formunun iç tutarl?l?k güvenirli?i yüksek olarak rapor edilmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda **Cronbach's α** katsay?s? 0.88 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y?, yani COVID-19 ile ili?kili **psikolojik s?k?nt?y?**, ölçtü?ünü göstermektedir.

0.88 de?eri, sosyal bilimlerde kullan?lan ölçekler için oldukça kabul edilebilir ve güçlü bir iç tutarl?l?k düzeyine i?aret eder. Bu sonuç, ölçe?in güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Adaptasyon çal??mas?n?n metodolojisi gere?i, ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk kültürüne uygunlu?u incelenmi?tir. Orijinal ölçe?in tek boyutlu veya çok boyutlu yap?s?n?n Türkçe formda korunup korunmad??? faktör analiziyle test edilmi?tir.

Genellikle bu tür salg?n temelli s?k?nt? ölçekleri, tek bir genel s?k?nt? faktörünü ölçme e?ilimindedir, ancak detayl? analizler (AFA/DFA), bula?ma korkusu ve sosyal kaç?nma gibi alt faktörlerin varl???n? da ortaya koyabilir. Çal??ma, ölçe?in 12 maddelik yap?s?n?n ilgili psikolojik yap?y? ba?ar?yla temsil etti?ini do?rulam??t?r.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: 12 maddeden olu?an, tek boyutlu oldu?u varsay?lan, öz bildirim ölçe?i.

Language Available: Türkçe.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Population Group: Genel Yeti?kin Popülasyonu.

Age Group: Çal??man?n yap?ld??? dönemdeki yeti?kin ya? gruplar?.

Population Details: COVID-19 pandemisinin etkilerini deneyimleyen bireyler.

Test Methodology: 5'li Likert derecelendirme sistemi kullan?lm??t?r (1: Kesinlikle kat?lm?yorum - 5: Kesinlikle kat?l?yorum). Yüksek puanlar, yüksek düzeyde **Psikolojik S?k?nt?** ve COVID-19 ile ilgili korku anlam?na gelmektedir.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Salg?n Korkusu, Bula?ma Kayg?s?, Cronbach's Alfa, Öz Bildirim.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Sorumlu yazar için: psktugbaay@gmail.com (Tu?ba Ay)

Correspondence Address: Belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in adaptasyon çal??mas? 2021 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Kullan?m izinleri için sorumlu yazar Tu?ba Ay ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Telif haklar? ve akademik kullan?m ücretleri, yay?n politikalar?na tabidir.

Bu ölçek, pandemi döneminde ara?t?rma amaçl? kullan?m için geli?tirilmi? olup, yay?nlanan makale aç?k eri?im ba?lant?s? ile birlikte sunulmu?tur.

Referanslar

Ay, T., Oruç, D., & Özdo?ru, A. A. (2021). Adaptation and evaluation of COVID-19 related Psychological Distress Scale Turkish form. Death Studies. https://doi.org/10.1080/07481187.2021.1873459

Makalenin tam metin PDF ba?lant?s? mevcuttur: tandfonline.com

Ölçe?in orijinal PDF dökümanlar? buradan indirilebilir:

covid-19-psikolojik-sikinti-olcegi-toad.pdf
covid-19-psikolojik-sikinti-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

COVID-19 Psikolojik S?k?nt? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek Derecelendirmesi: 5'li Likert (1: Kesinlikle kat?lm?yorum - 5: Kesinlikle kat?l?yorum)

Tan?mad???m biriyle konu?urken onun COVID-19 ta??d???ndan ?üphelenirim.
COVID-19 vakas? çok görülmü? bir yere seyahat etmekten korkar?m.
Haberlerde COVID-19 hasta say?s?nda art?? oldu?unu gördü?ümde kayg?lan?r?m.
Hastanelere s?k gitmenin COVID-19'a yakalanma riskini art?rd???n? dü?ünürüm.
COVID-19 izolasyon nöbetlerinde çal??m?? doktor ve hem?ireleri görmekten korkar?m.
Uçak, tren, otobüs veya di?er toplu ta??ma araçlar?n? s?k kullanman?n COVID-19'a yakalanma riskini art?rd???n? dü?ünürüm.
Birisinin ate?i oldu?unu fark edersem onun COVID-19'a yakalanm?? oldu?undan ?üphelenirim.
Birisinin kustu?unu görürsem onun COVID-19'a yakalanm?? oldu?undan ?üphelenirim.
COVID-19 izolasyon hastanelerinin yak?n?nda ya?amaktan korkar?m.
Birisinin öksürdü?ünü görürsem onun COVID-19'a yakalanm?? oldu?undan ?üphelenirim.
Maskesiz birini görürsem onun COVID-19'a yakalanm?? oldu?undan ?üphelenirim.
Etrafta birileri varken havada yeni koronavirüslerin oldu?undan ?üphelenirim.

ARABPSYCHOLOGY.COM